

IB Türkçe A - Paper 1

Öğrenci Dostu Açıklamalı Değerlendirme Rubriği

Resmî IB ölçütlerinin dilini sadeleştirerek, öğrencinin “Neyi iyi yaptım, bir sonraki adımım ne?” sorularına cevap verecek biçimde düzenlenmiştir. Toplam 20 puan.

A	Anlama ve Yorumlama Metni ne kadar iyi anladım? Anlamı çıkar, yorumla, kanıtla.
B	Analiz ve Değerlendirme Yazar anlamı nasıl kurdu? Tercih -> etki -> anlam ilişkisini açıkla.
C	Odak Noktası ve Organizasyon Ne savunuyorum ve bunu nasıl geliştiriyorum? Tezini koru; her paragraf onu iletlesin.
D	Dil Analizimi ne kadar açık ve etkili ifade ediyorum? Açık, doğru, çeşitli ve analize uygun yaz.

Puanı düşünürken şu farklara bak

Puan	Düzy	Kısaca ne görüyorum?
1	Çok sınırlı	Anlama/analiz dağınık; metinle bağ zayıf.
2	Gelişiyor	Temel doğru ama açıklama yüzeysel veya düzensiz.
3	Yeterli	Genel olarak doğru, tutarlı ve destekli.
4	Güçlü	İkna edici, iyi seçilmiş ve çoğu yerde derinlikli.
5	Üst düzey	Aydınlatıcı, etkili, tutarlı ve incelikli.

Önemli: Paper 1, teknik sayma sınavı değildir. Bir tekniği adlandırmak tek başına analiz değildir. Güçlü cevap, yazarın seçimini metin kanıtıyla ilişkilendirir ve bu seçimin anlamı nasıl şekillendirdiğini açıklar.

A Anlama ve Yorumlama

Kendine sor: Metni ne kadar doğru ve derinlikli anladım; yorumumu metinden nasıl kanıtladım?

Puan	Öğrenci performansı
0	Değerlendirilebilir bir yanıt yoktur.
1	Metnin anlamına ilişkin çok sınırlı bir anlayış vardır. Metne yapılan göndermeler azdır veya çoğu kez yorumu desteklemez.
2	Metnin temel anlamı kısmen anlaşılmıştır. Bazı uygun göndermeler vardır; ancak yorum yüzeysel kalır ve örtük anlamlar yeterince geliştirilmez.
3	Metnin anlamı genel olarak doğru anlaşılmıştır. Bazı çıkarımlar tatmin edici biçimde yorumlanır ve metin kanıtları fikirleri çoğunlukla destekler.
4	Metin kapsamlı biçimde anlaşılır. Önemli çıkarımlar ikna edici şekilde yorumlanır; seçilen kanıtlar yerindedir ve fikirleri güçlü biçimde destekler.
5	Metnin açık ve örtük anlamlarına ilişkin kapsamlı ve incelikli bir anlayış vardır. Yorumlar aydınlatıcıdır; iyi seçilmiş metin kanıtları her iddiayı etkin biçimde destekler.

Bir üst puana çıkmak için: Özetten yoruma geç. “Bu ne demek?” sorusundan sonra “Bunu metnin hangi ayrıntısı düşündürüyor?” sorusunu mutlaka cevapla.

B Analiz ve Değerlendirme

Kendine sor: Yazar bu anlamı hangi tercihlerle kuruyor ve bu tercihler neden etkili?

Puan	Öğrenci performansı
0	Değerlendirilebilir bir yanıt yoktur.
1	Yanıt çoğunlukla betimleme veya özetleme düzeyindedir. Metinsel özellikler ya da yazar tercihleri sınırlı biçimde ele alınır.
2	Bazı edebî/üslupsal özellikler doğru tanınır ve açıklanır; ancak analiz çoğu yerde “ne var?” sorusunda kalır. Etki ve anlam bağlantısı sınırlıdır.
3	Metinsel özellikler ve yazar tercihleri genel olarak uygun biçimde analiz edilir. “Nasıl?” ve “ne etki yaratıyor?” sorularına cevap vardır; anlamla bağlantı çoğunlukla kurulmuştur.
4	Yazarın tercihleri uygun ve zaman zaman aydınlatıcı biçimde analiz edilir. Seçimlerin işlevi, okur üzerindeki etkisi ve anlamı nasıl şekillendirdiği iyi değerlendirilir.
5	Yazarın dilsel, biçimsel ve yapısal tercihleri aydınlatıcı ve ikna edici biçimde analiz edilir. Teknik, etki ve anlam ilişkisi bütünlüklü biçimde değerlendirilir.

Bir üst puana çıkmak için: Tekniği adlandırdıktan sonra durma. “Bu tercih ne yapıyor, okuru nasıl yönlendiriyor ve metnin anlamına ne katıyor?” zincirini tamamla.

C Odak Noktası ve Organizasyon

Kendine sor: Yazımın tek bir ana odağı var mı ve her paragraf bu odağı ileri taşıyor mu?

Puan	Öğrenci performansı
0	Değerlendirilebilir bir yanıt yoktur.
1	Fikirler arasında belirgin bir düzen ve süreklilik yoktur. Yanıtın odağı net değildir ve sık sık dağılır.
2	Genel bir plan görülür; ancak fikirler arasındaki bağlantılar zayıf veya tutarsız olabilir. Odak yalnızca kısmen korunur.
3	Yanıt yeterli düzeyde organize edilmiştir. Fikirler mantıklı bir sırada ilerler ve genel odak korunur; bazı geçişler veya paragraf bağlantıları geliştirilebilir.
4	Yanıt iyi organize edilmiş ve büyük ölçüde tutarlıdır. Tez/ana odak nettir; paragraflar bu odağı düzenli biçimde destekler.
5	Yanıt etkili, tutarlı ve iyi odaklanmış biçimde organize edilmiştir. Her paragraf ana argümanı bilinçli biçimde iletir; fikirlerin sıralanışı analizi güçlendirir.

Bir üst puana çıkmak için: Paragrafın ilk cümlesindeki iddiayı teze bağla. Kanıt ve analiz bittikten sonra paragrafı yeniden ana argümana döndür.

D Dil

Kendine sor: Analizimi açık, doğru, çeşitli ve akademik bir dille ifade ediyorum mu?

Puan	Öğrenci performansı
0	Değerlendirilebilir bir yanıt yoktur.
1	Dil nadiren açık ve uygundur. Dil bilgisi, sözcük seçimi ve cümle yapısındaki sık hatalar anlamayı zorlaştırır; analitik üslup sınırlıdır.
2	Dil bazı bölümlerde açık ve anlaşılardır. Hatalar ve tutarsızlıklar belirgindir; üslup göreve yalnızca kısmen uygundur.
3	Dil genel olarak açık, dikkatli ve doğrudur. Bazı kusurlar olsa da iletişim sürer; üslup ve terminoloji analitik yazıya genel olarak uygundur.
4	Dil açık, doğru ve kontrollüdür. Sözcük seçimi ve cümle yapısı çoğunlukla etkilidir; analitik üslup tutarlı biçimde sürdürülür.
5	Dil son derece açık, etkili, dikkatli ve doğrudur. Kelime haznesi ve cümle yapıları çeşitli ve yerindedir; üslup analitik göreve güçlü biçimde uygundur.

Bir üst puana çıkmak için: "Yazar burada..." tekrarlarını azalt; analiz fiillerini çeşitlendir; vurgular, karşılaştırır, yoğunlaştırır, görünür kılar, sınırlar, geliştirir, çağırıştırır.

Hızlı Öğretmen Geri Bildirim Kutusu

A __ /5	B __ /5	C __ /5	D __ /5	Toplam __ /20
En güçlü yön: _____				
Bir sonraki hedef: _____				

Kaynak notu: Bu öğrenci dostu sürüm, IB Dil A: Edebiyat Paper 1 değerlendirme ölçütlerinin 2026 kılavuzundaki A-B-C-D yapısını ve 0-5 puan mantığını koruyarak sadeleştirilmiştir. Resmî değerlendirmede IB'nin güncel yayımlanmış tanımlayıcıları esas alınmalıdır.